GAZETA KRAKOWSKA

Nro 38.

Z KRAKOWA DNIA 12 MAIA 1819. ROKU WE SRODĘ

— *Z Krakowa* —

W dniu 27 Kwietnia / 9 Maia iako w dzień Rocznicy Urodzin Jego Cesarzewicowskiey Mości W. X. Konstantego Pawłowicza, Naczelnego Wodza woysk Polskich, odprawiało się w tuteyszey Katedrze na Zamku Uroczyste Nabożeństwo, po którym JW. JX. Biskup Krakowski intonował *Te Deum*.

Kapituła Krakowska złożyła życzenie Jego Cesarzewicowskiey Mości przed Rezydentem Rossyyskim.

Na obiedzie danym na kilkadziesiąt Osób przez JW. JX. Biskupa Krakowskiego Woronicza, Senatora Król. Polskiego, gdzie byli zaproszeni Rezydenci Dworów Współ-Protegujących, JW. JX. Biskup wniosł Toast:

"Jego Cesarzewicowska Mość W. X. Rossyyski Konstentyn Pawłowicz dostoyny Brat Nayiaśnieyszego Cesarza WW. R. R. K. P. Współ-Protektora Rzeczypospolitey Krak: Niech żyie! „ Rezydent Dworu Rossyyskiego wniosł Toast za zdrowie JW. Gospodarza.

Wieczorem domy Legacyi Rossyyskiey były oświecone.

Z Warszawy d. 4 Maia.

W dniu wczorayszym, obchodzono w tey stolicy pierwszą rocznicę Urodzin N. Cesarzewica, W. Xięcia Alexandra Mikołaiewicza, a przytem *Imieniny* N. Matki Jego, Wielkiey Xiężney Alexandry Fedeorowny, przez nabożeństwo w Kościele Metropolitalnym i w kaplicy Greckiey, przez powinszowania składane Jego Cesarzewicowskiey Mości, W. Xięciu Konstantemu i przez okazałą paradę woyskową, do którey w nayświększey świetności i sile wystąpiwszy wszystkie prawie korpusy wszelkiey broni składaiące tuteyszą osadę, i oparłszy prawe swe skrzydło o ulicę S. Jańską, a lewe rozciągnąwszy aż do ulicy Uiazdowskiey, przechodziły potem przed Jego Cesarzewicowską Mością naczelnym swoim Wodzem. Wieczorem oświecono miasto.

W Imieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA I.
CESARZA WSZECH ROSSYY, KRÓLA POLSKIEGO, &c. &c. &c,
Xiążę NAMIESTNIK Królewski w Radzie Stanu.

Zważywszy iż dobra narodowe niektóre

rym Jenerałom Francuzkim darowane wroku 1807 i w części do hypoteki iak prywatne zapisane, późniey zaś w skutku rozkazu Nayiaśnieyszego Pana odezwą JO. Xięcia Wołkońskiego do JW Łanskoy Jenerał-Gubernatora Xięztwa Warszawskiego, z dnia 2 Maia 1813 obiawionego, do własności publiczney powróciły, lecz mimo to iednak z hypotek wymazanemi nie zostały, na przełożenie Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu stanowiemy co następuie:

Artykuł 1. Gdy ekonomiie, Bąków, Głuchów, wraz z kluczami Jasień i Zaczywilki, Goszczyn, Jeziorko, wraz ze wsią Pieczyski, Kompin, Karabiewiec, Łowicz, Liszkowiec, Lubotyn, przedecz, Raciążek i Skierniewice, w Woiewództwie Mazowieckiem; Lenie wielkie wraz z folwarkiem Biała, Mława, Rożan, Sieluń, wraz z dobrami Rembisze i Trąbin w Woiewództwie Płockiem; Janowice, Klonów i Łęczno w Woiewództwie Kaliskiem; Będzyn, Bobrowniki, Koziegłowy, Lelow, Olsztyn, Rokitno, Sławków, Sulików, Szyce, Wola Libertowska, Woykowice kościelne, Zarnowiec albo Maleszyce w Woiewództwie Krakowskiem sytuowane, z woli Nayiaśnieyszego Pana od dnia 2 Maia 1813 przestały bydź własnością prywatną i Skarbowi Polskiemu powrócone zostały, przeto upoważnia się Kommissyią Rządową Przychodów i Skarbu ninieyszem, do przedsięwzięcia potrzebnych kroków, końcem uzyskania extabulacyi z xiąg hypotecznych tytułu własności Donataryuszów dóbr powyższych.

Art: 2. Dopełnienie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczonem bydź ma, Kommissyi Skarbu polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 24/30 Kwietnia 1819 r.

(podp.) *Zaiączek.*

Minister Prezyd. w Kommis. Rząd: Przychód: i Skarbu (podp:) J. *Węgleński.*

Radca Sekretarz Stanu Jenerał Brygady (podp.) *Kossecki.*

Z Peterzburga d. 4 Kwietnia d. k.

Liczący się przy heroldyi były Gubernator Penzeński, Rzeczywisty Radca Stanu, Xiążę Galiczyn, nayłaskawiey mianowany Radcą taynym i otrzymał rozkaz zasiadania w Rządzącym Senacie.

Komitet Biblijnego Towarzystwa Rossyyskiego postanowił wydrukować 5,000 exemplarzy Biblii Polskiey, tłumaczenia X. Jakóba Wuyka, podług Wulgaty; i 5,000 exemplarzy Biblii Niemieckiey podług edycyi Halskiey.

Stosownie do Naywyższego Manifestu pod d. 7 Maia 1817 roku, Rada ustanowień kredytowych odprawiła tu d. 27 z. m. swe posiedzenie, na którym Minister skarbu miał następuiącą mowę:

„Mości Panowie! Obowiązek prawem na was włożony, powtórnie was tu iednoczy. — Na początku upłynionego roku widzieliście pierwsze poruszenie działań Kommissyi umorzenia długów; sami byliście światkami przyiemnych wrażeń, sprawionych przez nie na opinii publiczney, które były rzetelnem przepowiedzeniem i rękoymiią dalszego ich postępu. Sprawdziły się oczekiwania wasze, odpowiadaiące dobroczynnym widokom Monarszym. Jeżeli prawość zasad, na których oparte iest urządzenie naszych ustanowień kredytowych, ziednała dla

nich tak dotykalną i prawie powszechną wiarę, obok tego z wdzięcznością należy wam powiedzieć, że otwartość w uwagach, bezstronność w sądzeniu i nieuniknione surowość w sprawdzeniu rachunków, któremi Rada kredytowych ustanowień Państwa oznaczyła prace swe w roku przeszłym, bez wątpienia wiele się przyłożyły do iey wzmocnienia. — Zarządzaiący temi ustanowieniami przedstawią wam szczegółowe sprawy z działań przez nich wykonanych, a świadczących o rozszerzeniu naszego kredytu; co do mnie, przestanę tu na wystawieniu głównego ich biegu i działań.

I. Kommissyia umorzenia długów.

„Kommissyia umorzenia długów, którey ustanowienie ma za cel iedyny, ustalenie kredytu Państwa przez regularne iego opłacanie, podług tego kierunku działała we wszystkich swych operacyiach.

„W biegu przeszłego roku otrzymała od Kommissyi Ekonomiki Państwa 60,000,000 rubli, z których, iak wiadomo, połowa Manifestem 16 Kwietnia 1817 roku, przeznaczona na opłatę długów, przynoszących procenta, a druga na zniszczenie assygnat.

"Wewnętrzne terminowe długi, zresztą mało znaczące, opłacaią się w terminach, przez umowę naznaczonych; do 1823 ilość ich widocznie się zmnieyszy; a po ośmiu latach Państwo uwolni się od wszystkich długów terminowych, wyiąwszy dług Hollenderski. Z opłatą ich stopniową, z proporcyionalnem do niey zmnieyszaniem się summ, na ten przedmiot przeznaczonych, rozprzestrzenią się środki Kommissyi dla przyśpieszenia innych operacyy, ustawami iey obiętych.

"W roku przeszłym, stosownie do Naywyższego Ukazu z dnia 25 Czerwca, odkrytą została w kassie składowey domów wychowania pożyczka terminowa 15 miliionów rubli, dla złożenia wieczystego obrotowego kapitału, na wcześne przysposobienie różnych w Ministeryium woyskowem potrzeb, corocznie się odnawiaiących. Dług ten nie spada na rachunek 30 miliionów, ale Skarb Państwa, na mocy Manifestu 1817 roku Maia 1 tego samego Ukazu, ma wypłacać Kommissyi oddzielną summę na opłatę kapitału i procentów tego długu.

"Szczegółowe wyliczenie wszystkich terminowych i beztermiuowych długów, będzie WPanom przedstawione w zdaniu sprawy przez Kommissyią.

"Druga, a znakomitsza część naszego długu Państwa, również powoli zaczyna przychodzić do właściwego sobie porządku. Assygnaty, które naypierwey były biletami bankowemi, potem zamieniły się na pieniądze papierowe, przez niestałość i upadek swey wartości, trudniąc w obrocie, groziły wstrząśnieniem i prywatnemu i publicznemu maiątkowi; teraz nabieraią one wartości kapitałów, przynosząc procenta dla życzących obrocić ie na nasze fundusze, przez zapisanie do xięgi długów Państwa.

"Przyięciem tego znaczącego środka politycznego, Rząd podaie sposobność korzystania z iego dogodności, ale nikogo nie zmusza. Wolność i nietykalność własności prywatney są pierwszemi towarzyszkami kredytu.

"Zmnieyszenie niepomierności zastępnych w obrocie znaków koniecznie wy-

maga ze strony skarbu poświęceń: ale się te nagradzaią ufnością w tem, że pozostała część obracaiącey się ich massy podniesie się w swey wartości, w tem, że nie tylko przecięte dalsze działanie tego złego, ale też kładą się granice samych poświęceń, dla iego naprawienia koniecznych. Ufność ta, iak iest pożyteczną w stosunkach Państwa, tak też zaspakaiaiącą dla osób prywatnych, które w tym szybkim upadku pieniędzy papierowych, nie mogły nie napotykać wielkich trudności we wszystkich przedsięwzięciach, w rachunkach gospodarskich, w obrotach handlowych, w oznaczeniu ceny robot wyżywiaiących tak liczną część ludności narodowey. Wiadomo wam, Mości Panowie, co nas kosztował ten upadek wzwiąkach wewnętrznego handlu, dla niepomierności kursu pieniędzy z ceną naszych produktów; iakibyśmy uszczerbek ponieśli ieszcze, ieżelibyśmy nie pospieszyli końca im położyć; i że stanowią w porownaniu ze stratą procenta, których potrzeba o naszych pożyczek, oraz kapitał umorzenia, który się nie postrzeżony przez nie wypłaci.„ (c. d. p.)

Z Wilna d. 12 Kwietnia d. k.

JW. Litewski Woienny Gubernator, Alexander Michałowicz Rzymski Korsaków, miał szczęście otrzymać, dziś przez JW. Marszałka Dworu, Cyryllego Alexandrowicza Naryszkina, przy oświadczeniu nayłaskawszego N. Cesarzowey Jeymości, Elżbiety Alexieiewny, podziękowania za urządzenie i porządek w czasie przeiazdu Cesarzowey Jeymości przez Guberniią Wileńską, z portretem N. Pani tabakierę, wysadzaną kosztownemi brylantami.

Z Berlina d. 1 Maia.

Nayiaśnieyszy Król Jmć raczył Następcy tronu, który od kilku lat zasiada na posiedzeniach Ministerstwa stanu, nadać teraz czynny głos w temże Ministerstwie, a drugiemu swoiemu synowi, Królewicowi Wilhelmowi, takiż głos w Ministerstwie woyny, na którego posiedzeniach zasiada.

Poseł Szwedzki przy Ces. Austryiackim Dworze, P. Palmstierna, przeiechał przez nasze miasto do Sztokolmu.

Z Paryża d. 24 Kwietnia.

Na posiedzeniu izby Deputowanych d. 21 pierwsza część proiektu do ustawy względem wolności druku, po sprostowaniu artykułu przez Ministra Pięczętarza, że za wierne doniesienie o posiedzeniach publicznych izb nie podlegaią dzienniki oskarżeniu chociażby im nie były urzędownie udzielone, przyięty został 143 przeciw 58 głosów. — D. 22 zaczęła izba naradzać się nad drugą częścią powyższego proiektu, tyczącą się postępowania sądowego przeciw przestępstwom przez druk, o którey P. Cassaignoles w imieniu dotyczącey się kommissyi, zdał sprawę. Kommissyia proponowała tylko niektóre odmiany względem pierwszych 8 artykułów. Do dnia dzisieyszego nie ugodzono się ieszcze na ten proiekt. —— Wszystkie partyie przyznać muszą, iż teraźnieysi Ministrowie szczerze chcą iak nayprędszego urządzenia wolności druku, a Minister Pieczętarz postępuie nader mądrze i chwalebnie podczas sporów względem tego urządzenia.

Dziennik Conservateur otrzymuie, iż Marszałek Gouvion St. Cyr ustąpi z Ministeryium, a mieysce iego zastąpi Mar.

szałek Davoust.

Ambassador Perski odiechał ztąd d. 22 b. m. do Londynu. —— Wieść publiczna przeznacza na posła naszego do Peterzburga Hr. Ricard, iako też, iż Hr. Capo d'Jstrias powracaiąc z Korfu uda się przez Paryż do Londynu.

Minister spraw wewnętrznych zwołał do Kardynała Beausset kilkunastu Francuzkich Kardynałów, Arcy-Biskupów i Biskupów, dla naradzenia się z niemi względem rozpoczętych w Rzymie układów względem Galikańskiego Kościoła; lecz dla słabości Kardynała Tall:yranda Perigord nie nastąpiło ieszcze to zgromadzenie.

P. Ternaux odał Królowi proiekt, aby na przyszłość zabezpieczyć Paryż przeciw niedostatkowi żywności.

Srodkowe Królewsko-Rolnicze towarzystwo miało wczoray publiczne rocznie swoie posiedzenie pod prezydencyią François de Neufchateau. —— Skromnie rozumny Pasterz, nazwiskiem Menil St. Denis, który podał towarzystwu praktyczne uwagi względem leczenia chorób zwierzęcych, otrzymał srebrny medal. Gdy Prezes oddawał mu go, rzekł do niego: „Widzisz WPan, że tu cenione są cnoty, pracowitość i nauki. Oto iest WPana nagroda.„

Dziennik Minerwa Francuzka ma 10,000 prenumeratorów.

Dziennik Paryzki zawiera artykuł, który uważanym bydź może, iako wyznanie postępowania Rządu. Brzmi zaś tak następnie: —— „Mężowie prawey strony (izby Deputowanych) utrzymuią, iż Ministeryium nakłania się na lewą stronę; Mężowie lewey zapewniaią, iż rzuci się na prawą, a ieden z dzienników tuteyszych sądzi, iż pozostanie w środku. Co do nas, wcale oboiętną iest rzeczą iakie zaymie mieysce, czy po lewey, czy prawey stronie, czyli też w środku, byleby tronu i wolności z otwartością broniło. Lecz mówią, że Ministeryium mieć za sobą powinno większość; bez wątpienia i właśnie dla tego pragniemy, aby wyższe było nad wszystkie partyie. Gdy nie będzie dążyć do zwrotu Gotyckich urządzeń, które duch wieku potępia; gdy nie będzie wprowadzać szkodliwych nowości, któreby porządek społeczny aż do gruntu zachwiały; gdy nie będzie dawać słabych i dwoiakiemu znaczeniu podlegaiących rad, któreby stałe i prosto myślące umysły oburzały: na owczas, ręczemy, iż mu na większości zbywać nie będzie. Prawdziwemi pomocnikami konstytucyynego Ministeryium są: rozum przezorność i rzetelność; bez tych niema szczęśliwości w kraiu.„

Liczba przybyłych do Marssylii z Tybetu kóz Kaszemirskich, wynosi 580, a 160 zdechło ich w drodze. W drodze znayduie się ieszcze drugi transport z którym przypłynie P. Joubert.

W Genui cud nauki 11letnia Panna Berardi odpowiadała niedawno publicznie na zadania z wymowy i filozofii wielu uczonych.

Dwóch braci w Rouen, którzy nie cierpieli się i prześladowali od dzieciństwa, ugodzili się na poiedynek bez sekundantow, w którym ieden drugiego na mieyscu zabił.

We Francyi żyie ieszcze 16,000 dawnych zakonnic, pobieraiących po 100 do 200 fr. roczney, pensyi, z których w przeciągu o-

statnich dwóch lat umarło 5000. Podały one izbie Deputowanych czułą prośbę, w którey wystawiaią smutne swoie położenie i proszą o ulepszenie losu swoiego. Nie chcąc zaś stać się nowym ciężarem dla kraiu, żądaią tylko, aby pensyie zmieranych dzielone były pomiędzy żyiące, poki pensyia każdey nie doydzie do 600 fr.

Wzór na posąg dla Jenerała Moreau wygotował iuż tuteyszy Snycerz Beauvelet.

Z Madrytu donoszą listy prywatne', że Jenerał Elio zapewnił Króla o zupełnie przywróconey spokoynosci w Walencyi. Lecz za to Jenerał Hr. Abisbal w Kadyxie pomiędzy woyskami przeznaczonemi do wyprawy do południowey Ameryki odkryć miał spisek.

Z Rzymu d. 14 Kwietnia.

W Kościele Watykańskim wystawiaią tu teraz Królewsko-Angielskiey rodzinie Stuartów pomnik roboty Canowa, który stać będzie na przeciwko pomnika Królowey Maryi Klementyny i ma bydź przed Wielkanocą ukończony. —— Dawniey nie wolno tu było chować zmarłych protestantów, iak tylko w nocy, teraz zmarły tu Hanowerski Poseł, P. Opteda, pochowany był we dnie, i pedrożuiący P. Gless miał pogrzebową mowę przy mnostwie słuchaczów.

Okazałość Wielkotygodniowey służby Bożey i obrzędów Koscielnych, zakończyło w Wielką Niedzielę w wieczor wspaniałe oświecenie Kościoła S. Piotra, iego kolomn i wieży, tudzież spalenie faierwerku w zamku S. Anioła.

Od brzegow Menu d. 24 Kwietnia.

Kupcy i fabrykanci znayduiący się na iarmarku Frankfortskim podali Seymowi związku Niemieckiego prośbę, w którey żądaią, aby pomiędzy kraiami Niemieckiemi zniesione były cła i wolny wszędzie był przewoz towarów Niemieckich, a w prowadzanie zagranicznych było ścieśnione, ponieważ przez napływ zagranicznych towarów upadaią fabryki Niemieckie.

Gdy Xże Paweł Wirtemberski pomimo wezwania nie nakłonił się dotąd do powrotu z dziećmi swoiemi do Sztuttgardu, przeto Król wstrzymać tymczasowo rozkazał wypłatę iego apanażu i wszystkich z kraiu Wirtemberskiego pobieranych dochodów, zostawuiąc mu wszelako drogę poiednania się.

Znany z rożnych przygod, iako też filologicznych pism Filip Abraham Fenzel, (który przed 20 laty w Krakowie bawił) umarł w Jena d. 17 Marca iako nauczyciel ięzyka Angielskiego. Testamentem w d. 17 Listopada r. z. w dniu swoich imienin w Uniwersytecie złożonym, odkazał zwłoki swoie tamteyszey szkole anatomiczney, Xiążki i zbior mapp pod pewnemi warunkami tamteyszey bibliotece Uniwersytetu, suknie i bieliznę tamteyszemu towarzystwu dobroczynności, a długi Wielkiemu Xciu Weimarskiemu. Lubo ten testament dla niepodobieństwa uskutecznia iego warunków, sam potem odwołał, pozostaie iednak zawsze dowodem dziwacznego iego sposobu myślenia.

Pierwszy Nmer pisma: "Uwagi nad ważnemi działaniami przez krotki czas zgromadzenia Stanów Bawarskich, został w Minchen skonfiskowany.

— D. 27 —

Seym związku Niemieckiego miał po

odpoczynku z powodu Świąt wielkanocnych d. 22 b. m. pierwsze posiedzenie, na którym trudnił się oznaczeniem na przyszłość terminu do zasiągnienia od Dworów potrzebnych instrukcyy. — Sprawa nabywców dóbr w Westfalii ieszcze nie iest wziętą pod rozwagę. Pełnomocnik ich, P. Schreiber, pracuie nad nowem podaniem do Seymu, opartem na postanowieniu Kongressu Akwisgrańskiego, które ma bydź razem drukowane. — Urządzenie woyska związkowego iest ciągle pierwszym działaniem Seymu. Obwarowanie Manheimu naywiększą czyni trudność. — Jedna z gazet utrzymuie, iż Seym dla tego odłożył rzecz względem wolności druku w Niemczech, poki nie zobaczy iak Francuzkie prawodawcze izby roztrzygną podany im w tey mierze proiekt.

Małżonka Józefa Bonapartego, Hrabina Survilli, uda się niezawodnie tego lata do swoiego męża do Ameryki. Dla pożegnania iey przybyła do Frankfortu Xiężna St. Leu, małżonka Ludwika Bonapartego.

Posłuchanie u W. Xcia Darmstadtskiego deputowanych od urzędu Starkenburg sprawić miało ten skutek, iż nadużycie samowładności urzędników i niektóre niepotrzebne wydatki usunięte zostały.

Wyznaczona kommissyia do oznaczenia granic między Bawaryią i Baden rozjechała się bez ukończenia dzieła swoiego.

Wygnani z Francyi Boulay de la Meurth, Felix Desportes, Harel i Garrau bawią teraz w okolicach Menu nie doznaiąc z tego względu naymnieyszey przykrości.

W gazecie powszechney wyczytuiemy z listu o Sandzie co następuie: "Przyrzekłem WPanu udzielić dokładną wiadomość o zaboystwie P. Kotzebue. Donoszę więc WPanu, iż osoby, sądzące naylepiey o wszystkiem wiedzieć, nic nie wiedzą; wszyscy otaczaiący zaboycę: straże, lekarze, Xięża i sędziowie musieli się obowiązać nic nie powiadać, ani co robi, ani co mowi, ani iak się ma, zgoła nawet czyli żyie lub umarł. Wszystkie biegaiące wieści są tylko domysłami; iak n. p. że wytrzymał niebezpieczną operacyią, przy którey mógł umrzeć, z wielką wytrwałością, że przed nią przyiął Komuniią S. i t. d.„ (Wszelako nadeyść miało d. 25 do Frankfortu z Manheimu doniesienie, że Sand ieszcze żyie, ale iuż gangrena ogarnęła iego rany, i co chwila wyglądano iego śmierci. Kasselska gazeta donosi nawet pod d. 28 niepewną wiadomość, że iuż umarł.

Z Bruxelli d. 26 Kwietnia.

W tuteyszym sądzie kryminalnym rozpoczęła się d. 24 b. m. sprawa spiskowych przeciw Cesarzowi Alexandrowi, i przy zamkniętych drzwiach słuchał sąd świadków, których iest 48. — Wiadomo, iż z 11 wchodzących do tego spisku uwięzionych, uwolniono d. 23 Marca r. b. pięciu, a szosty nazwiskiem Alexander Labord, dawniey officer Francuzki, ukrył się czyli uciekł. *Pozostałych* w więzieniu pięciu stawiono dziś przed sądem, którzy nazywaią się Piger, 26 lat maiący Białoskornik; Berth, 41 lat maiący Winiarz, Dierickx, 35 lat maiący węgle sprzedaiący; Pouillot, zwany Lacroix, 33 lat maiący, były officer Francuzki, i Buchoz, 30 lat maiący ocet sprzedaiący. Dierickx iest

rodem z Belgii, inni są Francuzami. Z aktu oskarżenia pokazuie się: że na wiadomość o ziezdzie Akwisgrańskim były Francuzki officer Alexander Laborde, niegdy Adjutant Jenerała Vandamme, ułożył podczas bawienia swoiego w Bruxelli niegodziwy zamysł pochwycenia Cesarza Alexandra w przeieździe iego do Francyi lub w powrocie z Paryża, i przymuszenia tego Monarchy do podpisania ogłoszenia młodego Napoleona Cesarzem Francuzów, a matkę iego Rejentką, iako też uwolnienie Napoleona z wyspy S. Heleny. Gdyby Cesarz Alexander wzbraniał się podpisać takowego ogłoszenia, miano na iego osobie popełnić zbrodnią; po podpisaniu zaś miał wszelako bydź do Francyi uwieziony, gdzie spiskowi strącić mieli Dynastyią Burbonów z tronu. Woyska sprzymierzone miały natychmiast ustąpić z Francyi. Laborde udzielił neprzod swoy zamysł Białoskornikowi Piger; lecz oba postrzegli w krotce, iż względem uskutecznienia iego zachodzi wielka przeszkoda, to iest brak pieniędzy. Udali się w tym celu do fantastyka winiarza Berth, który przyrzekł dostarczyć pieniędzy. Lecz gdy przyszło do ich wyliczenia, rozmyślił się Berth, i proiekt został aż do środka Października zawieszony, gdy Cesarz z Francyi powracał. Tymczasem przybrano do związku handluiącego węglem Dierickx, o którym wiedziano, że zostawał w nayleps zem porozumieniu z nadgranicznemi przemycicielami. Piger otrzymał do niego załecaiący list do nieiakiego Gaudri, karczmarza w Boussu, niedaleko Walencyienny aby mu kilka dobrych chłopców (*bon garçon*) do iego działania dostarczył, których Dietrickx często u Gaudri widywał. Zdaie się, że Pouillot, przezwany Lacroix, po połowie Października wszedł do tego spisku, gdyż d. 3 Listopada udał się do przedaiącego ocet Buchoz, któremu co wiedział, obiawił. Dnia tegoż Lacroix i Buchoz odkryli władzy mieyscowey spisek, która zaleciła im, aby pilnowali spiskowych i donosili o wszystkich ich krokach. Gdy Białoskórnik Piger otrzymał zalecaiący list, nalegał na niego Lacroix, aby iechał do Bou su, dla zmówienia przynaymniey 40 dawnych gwardyiaków i dał mu na drogę 20 Fr. uczynił mu nawet uwagę, iż dla zrobienia większego wrażenia na przemycicielach powinien się uzbroić i lepiey ubrac. Winiarz Berth pożyczył mu zatem swoich pistoletów i fraku Lacroix, dał nawet temu głupcowi laskę, w gałce którey znaydował się wizerunek Napoleona, i zalecił mu, aby tak Gaudri, iako i iego przyiaciołom pokazał ten znak ziednoczenia. Piger poiechał d. 8 Listopada do Boussu; kogo bądź nie zastał, to zastał Gaudri. Powracaiąc ztamtąd został d. 11 tegoż miesiąca w Mons aresztowany. Podczas niebytności Pigera Buchoz i Lacroix nakupili w Bruxelli pistoletów, prochu, i t. d. D. 9 obiawił Berth pewney osobie wszystko, która doniosła o tem naszemu Monarsze. Nakazano śledztwo i powyższe osoby uwięzione zostały. Oskarżeni przyznaią się powiększey części do winy; ale gdy iedni polegaią na odkrycie spisku, obwiniaią ich drudzy, iako głównych iego sprawców. Z wyznania dopiero świadków okaże się prawda; d. 24 wysłuchano ich 14 i gdy wszystkich wysłuchaią, posiedzen a sądu staną się publiczne.

DODATEK
DO Nro 37.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 12 MAIA 1819 ROKU WE SRODĘ

— *Z Krakowa* —

Dozór Główny Szkół Początkowych zna bydź obowiązkiem swoim, podawać do publiczney wiadomości szlachetne czyny Obywateli tego Kraiu, które nie tylko cechę ludzkości na sobie noszą, lecz i do pomnożenia światła Nauk, na ubogą Klasę Młodzieży rzucanego, dzielnie dopomagaą. —— Takim szlachetnym czynem zasłużył sobie na Szacunek Rządu Starozakonny JP. *Józef Grünbaum*, gdy w dniu 29 Marca r. b. znayduiąc się na Popisie półrocznym Szkoły Parafialney Miasta Krakowa, przy Kościele Bożego Ciała na Kazimierzu ustanowioney, i tam przypatruiąc się korzyściom Nauk, iakie Uczniowię tey Szkoły z Instrukcyi sobie daney, okazywali; widząc oraz między niemi wielu którym na potrzebach Szkolnych brakowało; powodowany uczuciami Dobroczynności drogę do szczęścia opartego na Nauce uścielaiącey, w obecności JW. JX. Dzianott, Sędz: Pok: Delegowanego z Dozoru Głównego na ten Popis, i Członków Dozór Mieyscowy składaiących, dał to oświadczenie: iż Ubogie Dzieci do tey Szkoły na Naukę chodzące opatrywać będzie w potrzeby Szkolne, a mianowicie w Xiązki, papier, atrament, pióra. — Oświadczenie to przyiąwszy z wdzięcznością Dozór Główny Szkół Początkowych, w Jmieniu tey Młodzieży, którą los na Ubóstwo skazał, lecz Jey prawa do nabycia światła z Nauk nie odiął, czułe Dobroczyńcy składa podziękowanie.

X. Łancucki, Scholast: KK.
Prezyd: w Dozorze G. S. P.

Z Hanoweru d. 24 Kwietnia.

Mówią tu, iż Xże Rejent ziedzie tego lata do wód Niemieckich, a zatem i kray nasz obecnością swoią zaszczyci.

W tych dniach odbędzie się tu uroczysty chrzest nowo urodzonego syna Xcia Kambridgi. —— Uroczystość urodzin Xcia Rejenta, która wczoray miała bydź obchodzoną, odłożoną została na d. 17 Czerwca r. b.

D. 20 przybył tu Langraf Fryderyk Heski, a onegday Xiężna Nassau Usingen, Xże i Xiężna Lippe-Szauenburg, tudzież Austryiacki Konsul z Hamburga, P. Mutzenbecher.

Z Kopenhagi d. 24 Kwietnia.

Poseł Pruski przy Dworze naszem Hr.

Dohna, wyiedzie ztąd na rok za pozwoleniem Rządu swoiego.

Naypierwszy okręt, który pod banderą Haytańską przez Sund przeszedł, płynie podług wyznania dowodzącego na nim Kapitana do Lubeki na zakupienie zboża.

Z Sztokolmu d. 23 Kwietnia.

Nowy Gubernator wyspy S. Bartłomieia, P. Norderling, który otrzymał przydomek Landshöwding, w krótce tam odpłynie z Majorem placu Haasum i kompaniią żołnierzy, złożoną z ochotników tuteyszych popisowych i żołnierzy osady.

Szambelan Posse, który całą zimę przepędził na swey wsi, odebrawszy teraz przeznaczenie na Ministra naszego przy iednym z Włoskich Dworów, przybył z małżonką swoią, z domu Xiężniczką Canino, do Sztokolmu.

Z 14 tuteyszych rzeźniczych iatek wykradziono zeszłey nocy znaczną summę pieniędzy i stroża ich z żoną zamordowano.

Do obozu na równinie Sonarp przy Schonen przeznaczonych iest z każdego pułku woyska naszego po 3 officerów, dla nauczenia się nowych obrotów; tu zaś po 2 doboszów z każdego pułku uczy się przy gwardyi Królewskiey bębnienia na sposób Francuzki. Wyszły w tey chwili z druku nowy przepis służby woyskowey będzie w powyższym obozie praktycznie uczony. Mnostwo markietanów i innych spekulantów iadą z różnemi ztąd rzeczami do rzeczonego obozu.

Z Drezna d. 25 Kwietnia.

Kommissyia do urządzenia żeglugi na Elbie nie rozpoczęła tu ieszcze swoich czynności, ponieważ nie ziechali Pełnomocnicy Pruski, Radca stanu Jordan i Meklenburski. — Względem urządzenia żeglugi na Renie zachodziło wiele trudności, poki Rząd Niderlandski nie oświadczył się liberalniey. Spodziewamy się iednak, iż nasza kommissyia prędzey swoie dzieło względem Elby ukończy, niżeli, Moguncka względem Renu, chociaż od roku nad nim pracuie.

Dnia 10 i 11 Maia 1819.
Cena zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
Pszenicy	22	—	20	—	19	—	18	—
— Żyta	10	15	10	—	9	15	9	—
— Jęczmienia	9	—	8	—	7	15	6	15
— Owsa	5	15	5	—	4	15	—	—
— Jagieł	42	—	40	—	38	—	34	—
— Grochu	10	—	9	—	8	15	7	—
— Rzepaku	—	—	—	—	—	—	—	—

Cena Zboża
W Warszawie d. 1 Maia.

Korzec Pszenicy od Złp 22 do 34.
— — Żyta — — — 14 — 18
— — Jęczmienia — — 12 — 16.
— — Owsa — — — 9 — 11.
— — Grochu — — 15 — 18.

Cena Zboża
W Gdańsku d. 30 Kwietnia.

Łaszt 28 Korcy wynoszący.
Pszenicy od Złp. 720 do 960.
Żyta — — 540 — 560.
Jęczmienia — — 360 — 400.
Owsa — — 300 — 320.
Grochu — — 560 — 600.

Bieg Pieniędzy
W Krakowie d. 10 Maia.

		Złp.	gr.
Czer. Zł. Holl: monetą Courant		19	8.
— detto Cesarski	. — —	19	3
Fryd. Pruskie	. . . — .	34	—
Luidor	. . . . —	36	—
Złoto frankowy	. . . . — .	32	10
Szeiny Wiedeńskie za 100	— .	228	—
Złoty ryński Szeinami	. — .	1.	22

DONIESIENIA

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu. Z mocy Rozporządzenia Senatu Rządzącego z dnia 30 Kwietnia r. b. do N. 1271 wydanego zawiadomia Publiczność, iż gdy licytacyia na wypuszczenie w wieczną Dzierżawę (Erbpacht) Folwarku Wsi Wyciąże, Gruntu ornego i Łąk około Morgów 200 obeymuiącego wraz z Propinacyą i Budowlami, tudzież dwiema Realnościami każda od 10 Morgow do Współ ubiegania się Starozakonnych przeznaczonemi, podobnież Folwarku Wsi Tonie z Gruntem ornym i łakami około Morgów 110 z Propinacyą i Budowlami Dworskiemi, tudzież Realnością od morgów 10 do współ-ubiegania się Starozakonnym przeznaczoną, w terminach poprzedniem Senatu Rządzącego, oznaczonych i Dziennikiem Rządowym N. 8 ogłoszonych, nastąpić nie mogła, przeto nowe termina pierwszy na dzień 1szy Czerwca, drugi na dzień 11ty t. m. trzeci i stanowczy na dzień 21 Czerwca r. b. oznaczone zostały. Życzący sobie nabycia co z tych Realności na wieczną Dzierżawę w oznaczonych terminach w Biórze Wydziału Dochodów Publicznych stawić się zechcą, o Warunkach zaś, tudzież stanie Dóbr i Budowli w Kommissyi Włościańskiey każdego czasu dokładnie zawiadomieni bydź mogą.

W Krakowie dnia 5 Maja 1819.

A. Morbitzer.
Gadomski, S. W.

Wydział Dochodow Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Z mocy Uchwały Senatu Rządzącego z dnia 17 b. m. do L. 1118 zapadłey uwiadomia Publiczność, iż w dniu 6 i następnych Lipca r. b. w Gminie Lipowiec w Biorze Woyta teyże Gminy odbywać się będzie publiczna licytacyia trzydziestu dwoch morgów Wiedeńskich i 40 sążni kwadratowych Lasu w części znaczney grabiną i w części drzewem Szpilkowem zarosłego w Obrębie Młętków nad brzegiem rzeki Wisły leżącego, a to poiedynczo morgami. Życzący sobie nabycia zechcą się w mieyscu i terminie oznaczonych znaydować, gdzie warunki licytacyi odczytane im będą, które teraz codziennie aż do dnia licytacyi w Biórze Intendenta Dóbr i Lasów Narodowych w Krakowie przy ulicy Szpitalny pod Nr. 621 do przeyzrenia są zostawione.

W Krakowie dnia 25 Kwietnia 1819.

A. Morbitzer.
Gadomski S. W.

Wydział Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości w Senacie Rządzącym, Wolnego Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa, i iego Okręgu. Założona staraniem Rządu Fabryka Sukienna w Gmachu byłego Seminaryum Zamkowego, wygotowała iuż znaczne zapasy Sukien różnego Gatunku i Koloru wyrownaiących zagranicznym co do dobroci, a umiarkowaniem ceny nawet pierwsze przechodzących zawiadomiaiąc o tem Wydział Spraw Wewnętrznych Szanowną Publiczność, wzywa Ją uprzeymie, aby wspieraiąc Siłami swemi zamiary Rządu, dożące do ożywienia koleią różnych wypadków upadłego Krajowego przemysłu, fabrykata rzeczone które się w Domu Sklepie Rządowym w Rynku pod N. 4 otwartym znayduią, i po cenie ustanowioney w miarę gatunku każdego Sukna sprzedawanemi są, zakupować zechciała. Odbyt bowiem sam tylko zapewnić może Jey wzrost i zakwitnienie. —— W Krakowie dnia 30 Kwietnia 1819.

F. Radwański.
Darowski S. W.

Wieś Szczytniki z Folwarkiem Wielopole w Woiewództwie i Powiecie Krakowskim leżące w Parafii Proszowice będące, maiące Grunta wielkie, łąk podostatek, i stawy dwa wielkie Robocizny, tak bydlaney iak i pieszey tyle ze swemi obrobi i zbierze. Te dobra są do sprzedania, a chęć kupna maiący raczy się udać do Gruszowa do Dworu w Powiecie Miechowskim będącego, a tam się dowie o Szacunku tych Dóbr. Inwentarz pomiarowy okazany iemu będzie i te dobra obiechać może.

Assesor Tryb. I. Inst. Wol. Niep. i S. neutr. Miasta Krakowa z Okręgiem. Wyrokiem tegoż Trybunału pod dniem 6 Marca r. b. 1819 Delegowany, podaie do publiczney wiadomości, iż Kamienica narożna w Krakowie przy ulicy Mikołayskiey w bok nowey Bramy pod liczbą 654 i 655 stoiąca, JW. Antoniego Morbitzera Senatora Wolnego Miasta Krakowa z Okręgiem w iedney, a WW Sukcessorów ś p. Balcera Hallera, wieloletnich w drugiey połowie, własna. W skutek wyżey powołanego Wyroku, za wspólnym zezwoleniem obydwoch stron zapadłego przez publiczną licytacyią dnia 16 Czerwca r. b. 18 9 o godzinie 10 z rana, w Domu Władz Sądowych przy ulicy Grodzkiey pod liczbą 106 stoiącym, przedstanowczo sprzedana będzie. Szacunek tey Kamienicy przez urzędową detaxacyią w summie 15,362 złp. 25 gr. iest ustanowiony; warunki sprzedarzy i kupna, znayduią się u Delegowanego, które każdy chęć licytowania maiący, w każdym czasie przeyzrzeć może. W Krakowie d. 30 Kwietnia 1819 r.

Woy. Głuchowski, As. Tryb. I. Inst. W. M. K.

Dyrekcyia Głowna Górnicza. Z mócy Reskryptu Wysokiey Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi z dnia 16 Kwietnia r. b. N. 45/119 z Kwietnia 19 wydanego i Urzędowania swego działaiąc, czyni wiadomo wszystkim Chęć Dzierżawienia propinacyów w Dobrach Górniczych maiacym, iż w Kancelaryi Dyrekcyi Główney Górniczey w Mieście Kielcach znayduiącey się odbędzie się publiczna Licytacya przez zapieczentowane Deklaracye dwa dni trwać maiaca, to iest dnia 17 i 18 Maia r. b. na wydzierzawienie trzech letnie wedle dotychczasowych opłat Dzierżawnych i podanych Deklaracyi.

W Ekonomii Kielechiey.

Slopiec Czynszu Złp.	400.	Piwa Kwoty Beczek	8.
Moycza	200.	—	8.
Sukow	900.	—	32.
Podmorawica	500.	—	9.
Bilcza	700.	—	24.
Posłowice	500.	—	13.
Kowala	250.	—	5.
Podwala	296. g 24.	—	6.
Brzeziny	700.	—	32.
Nida	250.	—	8.

Przy Fabrykach Dozorstwa Starochowskiego nowo nabytych.

Michałów Czynszu	złp. 1210.
Dziurow	— 495.
Kuczow	— 440.
Starochowice	— 2000.
Wąchock Miasto z młynkiem	— 940.
Marcinkow ditto ditto	— 900.
Brody	— 2475.
Bziń z Młynem	— 24 6.
Wierzbnik Miasto	— 1500.

Ogółowo, lub szczegółowo, wedle woli zgłaszaiących się pretendentów i dogodności Dyrekcyi Głowney Górniczey wydzierżawione będą.

Starozakonni wedle Reskryptu Wysokiey Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi z dnia 12 Marca r. b. N. 191 z Marca 19 wydanego do Dzierżaw tych przypuszczeni nie będą.

O Kondycyach do Dzierżaw Propinacyinych Kontraktowych równie iak Warunkach Licytacyinych zawsze w Kancelaryi Dyrekcyi Główney Górniczey dowiedzieć się można.

Zyczących sobie tych Dzierżaw na wyżey oznaczone w Dnie zaopatrzonych w vadium 15to procentowe, oraz w potrzebne Dowody Kwalifikacyi zaprasza. —— Działo się w Kielcach na posiedzeniu Dyrekcyi Główney Górniczey dnia 29 Kwietnia 1819 roku.

Za Dyrektora Głównego *Jerowski.*
Tomaszewski Sek. jen.